

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Birželis — June 26, 1964

Nr. 74

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LODGE ATSISTATYDINUS

AMBASADORIAUS VIETNAME GRIZIMAS I JAV POLITIKĄ PRIMENA 1952 METŲ 'ŠA-MOKSLĄ' PRIEŠ SENATORIŲ TAFTĄ. — NAU-JAS AMBASADORIUS TAYLORAS TURI PA-TIEKTI ĮRODYMĄ, KAD JAV GALI ATMUŠTI NE TIK TIESIOGINĘ, BET IR NETIESIOGINĘ AGRESIJĄ, UŽMASKUOTĄ PILIETINIŲ KA-RU. — TAS ĮRODYMAS REIKALINGAS, KAD PATEISINUS VISĄ KENNEDY-JOHNSONO PO-LITINĘ LINIJĄ.

Vytautas Meškauskas

JAV ambasadoriaus Pietų Vietnamui Henry Cabot Lodge atsistatydinimas yra reikšmingas įvykis vidaus ir užsienio politikoje. Jo įsijungimas į aktyvią opoziciją prieš Goldwaterio nominavimą į prezidentus primena padėtį 1952 metais, kada vadinami Rytų liberaliniai sluoksniai sukludė Ohio senatoriaus Robert Taft nominaciją. Lodge tada tame 'šamoksle' turėjo vadovaujamą vaidmenį. Skirtumas

tarp 1952 m. ir nūdienės situacijos yra tačiau toks, kad tasyk 'liberalai' turėjo labai populiarų kandidatą — generolą Eisenhowerį. Tuo tarpu dabartinis jų kandidatas gubernatorių Scranton iki šiol buvo beveik visai nežinomas.

Antra vertus, reikia atsiminti, kad karas Vietname ir apskritai padėtis pietryčių Azijoje yra silpniausia dabartinės administracijos pusė, kurią galėtų būti nukreipti smarkūs ir pamatuoti respublikonų puolimai. Respublikono Cabot Lodge dalyvavimas tos politikos formavime atima dalį atsakomybės iš demokratų ir tuo pačiu ją palengvina. Užtat išeinant iš partinės politikos interesų būtų geriau, jei Lodge visai nebūtų veržęsis į ambasadoriaus Saigone postą.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* AMBASADORIUI H. C. LODGE pasitraukus iš posto Vietname ir jo vieton paskyrus gen. štabo viršininką gen. Taylor spėjama, kad JAV stengsis išnaudoti savo persvarą lėktuvais, kad sustabdžius tolimesnę komunistų infiltraciją Vietname ir Laose.

R. Kinijai duota suprasti, kad jos tolimesnis spaudimas į pietryčių Azijos valstybes gali išsukti tiesioginį karinį konfliktą su JAV.

* GENEROLAS HAROLD K. JOHNSON, 52 m. amžiaus kariškis, aplenkus visą eilę vyresnių generolų, paskirtas JAV štabo viršininku.

* SENATORIAUS EDWARD M. KENNEDY, neseniai sunkiai sužeisto lėktuvo nelaimėje, sveikata smarkiai gerėja. Jo sekretoriaus pranešimu spaudai, tuoj po katastrofos jaunojo senatoriaus padėtis buvusi beviltiška: nebeveikęs pulsas ir kraujo spaudimas beveik neegzistavęs.

* VAK. VOKIETIJOS IR PEKINO atstovų šveicarijoje slapotos derybos dėl prekybinių santykių praplėtimo staigiai buvo nutrauktos. Spėjama, kad pavėlusį JAV prezidento Johnsono intervencija Erhardo vizito Washingtono metu.

H. C. Lodge

naikinimo. McNamara taip sustiprino JAV 'konvencionalines' karo pajėgas, kad JAV gali vesti karą ir nepereinant prie totalinio atominio karo. Ka dar reikia įrodyti, yra tai, kad JAV ar jos remiamas sąjungininkas. gali atmušti kiekvieną komunistinę agresijos bandymą, užmaskuotą pilietiniu karu.

Karas Vietname iki šiol tokio įrodymo nepatiekė. O jis reikalingas, kad pateisint visą ligšiolinę politiką.

Komunistų taktiką Vietname geriausiai apibūdina McNamara prieš Pietryčių Azijoje šiaurinio Vietnamo generolo Giappa reiškinys: "Po truputį priešas iš ofenzyvos yra stumiamas į defenzivą ir atsiduria prieš dilemą: jis turi įsileisti į ilgą kovą, kuriai tačiau jam stinga psichologinių ir politinių priemonių, kad išlaikytų ilgą laiką". Pagal tą receptą komunistai po truputį, didindami savo spaudimą, pasiekė didelių laimėjimų. Tokių, kad praktiškai jau nebėliko kur trauktis. Iš kitos pusės, nei šiaurinio Vietnamo komunistams nei jų sėbrams Maskvoje ir Pekine nėra jokio intereso išprovokuoti didelio karo. Didesnio karo rinkimais metais nenori ir Johnsono administracija. Tokiu būdu abiejose pusėse esama bendrų interesų. Taylora, kuris laikomas labai atsargiu, uždavinys yra išsilaikyti dabartinėse pozicijose ir įrodyti, kad jos yra nepaimamos. Bent iki rinkimų.

LIETUVĖS MOTERŲ KONGRESE

73-iasis tarptautinis General Federation of Women's Clubs Kongresas įvyko birželio 7-11 dienomis Atlantic City, N.J. Kongresą suvažiavo apie 3,000 delegačių iš 49 valstijų ir 53 užsienio kraštų.

Lietuvės atstovavo Lietuvų Moterų Atstovybės pirm. L. Bieliukienė ir Pabaltijo kraštus — Pabaltijo Moterų Tarybos pirm. G. Žilionienė.

Pirmąją dieną, kongreso tarptautiniuose atidarymo priešpiečiuose, dalyvavo mūsų Atstovo iš Washingtono žmona Ona Kajeckienė. Ją pakvietė kongresas ir pristatė GFWC pirm. Mrs. Dexter Otis Arnold. Visada labai palanki lietuvėms p. Arnold turėjo ir dar vieną puikų siurprizą lietuvėms. Ji kongresui pati perskaitė Alinos Grinienės, LMA Vokietijos Regionalinės pirm. laišką. Alina Grinienė savo laiške rašė apie GFWC darbo svarbą laisvinime, linkėdama toje kovoje už laisvę ir žmogaus teises dvasioje praversti kongresą ir priimti atitinkamas rezolucijas.

Pabaltijo Moterų Tarybos vardu kongrese kalbėjo pirm. G. Žilionienė, o Lietuvų Moterų Atstovybės vardu L. Bieliukienė.

Abiejų delegačių kalbos susilaukė gyvo susidomėjimo ir daugelis klubų atstovų prašė abiejų kalbų tekstų, kad vėliau panaudoti metinėse klubų programose. Kongresui buvo patiekta rezoliucija, prašanti remti Radio Free Europe transliacijas. Lietuvų delegačių ir Women For Freedom atstovės Mrs. M. Dushnick pastangomis, buvo pasiūlyta rezoliucija praplėsti, reikalaujant (prašant) radijo transliacijas išplėsti į VISUS pavergtus kraštus. G. Žilionienė įnešė konkretų pasiūlymą, L. Bieliukienė dalyvavo specialioje Rezoliucijų komisijos posėdyje, kaip GFWC valdybos narė. Jos galutinė redakcija buvo kongresui pasiūlyta ir rezoliucija su pakeitimu priimta. Mrs. J. Perkins, Rezoliucijos kom. pirm. rezoliuciją priėmus, gražiai apibūdino Pabaltijo Kraštus, kuriuose yra buvusi prieš karą, ir pabrėžė tų transliacijų į tuos kraštus svarbą, ta pačia proga šiltai prisimindama ir kongresui nupasakodama p.p. Lozoračių suruoštą priėmimą GFWC valdybai Lietuvos Pastuntinybėje Romoje praėjusio vasaros pabaigoje.

Šie metai buvo rinkiminiai ir GFWC turį naują pirmininkę: Mrs. William H. Hasebrook iš Nebraskos. Naujoji pirmininkė pirmąją dieną buvo pakviesta Prezidento ir ponios Johnson vakarienei į Baltuosius Rūmus. Gi sekančios dienos rytą oficialią vizitą GFWC pirmininkei padarė Lietuvos Generalinis Konsulas Jonas Budrys su Ponia. Vizito metu mūsų Generalinis Konsulas išreiškė padėką p. Hasebrook už ypatingą dėmesį Lietuvos bylai, ir lietuvų moterų organizacijoms, kurios jau daugiau kaip 14 metų yra sėkmingai atstovaujamos šioje didžiausioje laisvo pasaulio moterų organizacijoje. Naujoji pirmininkė puikiai įvertino lietuvų moterų darbą ir įnešė į GFWC. Vėliau lietuvės delegatės Konsulą ir Ponia supažindino su visa eile valstijų pirmininkių ir žymių GFWC darbuotojų. Konsulo vizito metu dalyvavo amerikiečių laikraščių spaudos atstovai. Ypatingų simpatijų lietuvėms turi Michigano valstijos narių tarpe, Michigano Federacija, kaip draugiškumo žestą mūsų organizacijoms, yra priėmusios Ligiją Bieliukienę savo nare.

G. Žilionienė ir L. Bieliukienė išdalino daug literatūros apie Lietuvą ir Pabaltijo kraštus. Mūsų delegatėms teko arčiau susipažinti su Dr. Marlon Mill Preminger (filmų režisieriaus

Amerikos Lietuvų Tautinės Sąjungos pirmininkas Vytautas ABRAITIS, su žmona Stela, kuri taip pat yra aktyvi ALT S-gos veikėja. Respublikonų Programos Komisijoje Philadelphiaje V. Abraitis pasakė kalbą, sulaukusią didelio dėmesio. Pirmasis ją komentavo buvęs JAV prezidentas Dwight D. Eisenhoweris.

ALT S-gos pirm. V. Abraičio žygiai respublikonų partijoje

"Party - to - People" sukiu praėjo JAV respublikonų partijos suvažiavimas birželio 15 dieną Philadelphiaje, Benjamin Franklin viešbuty, kuriame dalyvavo pusantro tūkstančio žmonių, jų tarpe ir lietuvų atstovai, Amerikos Lietuvos Tautinės Sąjungos pirmininkas Vytautas Abraitis, pakviestas Respublikonų Nacionalinio Komiteto turti žodį ir pasiūlyti sugestijų Pabaltijo valstybių reikalais.

Šis suvažiavimas įvyko paruošimui partijos platformos 1964 metams užsienio politiniais klausimais. Tie klausimai ir buvo gyvai išdiskutuoti.

ALT S pirmininko Vytauto Abraičio gausiais plovimais sutik-

tą rezoliucijos projektą Pabaltijo valstybių klausimais išklaudus, pirmas paprašė balso buvęs JAV prezidentas D. Eisenhower, kuris pritarė tų kraštų išlaisvinimui, vadovaujantis žmogiškosios lygybės principu.

Antrasis iš eilės, dr. Kitner, Pensilvanijos u-to užsienio reikalams studijuoti instituto vice-direktorius, pilnai pritardamas tai rezoliucijai, pabrėžė, kad "mes amerikiečiai, atrodome keisti, kada skiriame daug dėmesio naujai gimstančiom tautom, nutylėdami jau buvusius laisvas tautas su jų didžia praeitimi ir kultūra".

Tame suvažiavime visų pavergtų tautų klausimu kalbėjo ir rezoliuciją pasiūlė dr. Lew E. Dobriansky, ukrainietis, prof. Georgetown u-te, Washington, D.C.

Šias visų pavergtų tautų ir Pabaltijo valstybių nepriklausomybių atstatymą liečiančias rezolucijas suvažiavimas nutarė patiekti Respublikonų Partijos Komitetui, kaip medžiagą partijos platformą sudarant.

Vytautas Abraitis buvo priimtas ir privačiam pasikalbėjimui su buvusiu JAV prezidentu D. Eisenhoweriu bei kitais partijos pareigūnais, kurių tarpe dalyvavo Mrs. Claire Booth Luce, buvusi JAV ambasadorė Italijoje, buvęs kongresmanas Walter Judd, buvęs JAV Krašto Apsaugos Sekretorius T. Gate ir eilė kitų.

Otto Preminger žmona), Dr. Marlon, kilmė vengrė, dabar Amerikos pilietė, turinti daugiausia atžymėjimų (medalių), su pasilaukojimu išdirbusi 10 metų su Dr. A. Schweitzer Afrikoje.

Žymiausias 73-čio kongreso kalbėtojai buvo: Dr. Ralph J. Bunche, rašytoja Doris Pittkin Buck, Look redaktorė Patricia Carbine, McCall redaktorius John Mack Carter, Harlan Cleveland (Assistant Secretary of State) Le Roy Collins, buvęs Floridos Gubernatorius, James T. Farrell, rašytojas, W. Averell Harriman, Ross Hunter, filmų direktorius, Richard D. Peters, redaktorius New York World Telegram, Esther Petersons specialus prezidento patarėjas, Ted Thorpe, filmų režisierius ir kt.

Ligija Bieliukienė ir G. Žilionienė grįžo iš kongreso pilnomis skraistėmis naujų planų ir darbų.

Lietuvos gen. konsulas J. Budrys padarė oficialią vizitą naujai išrinktai General Federation of Women's Clubs prezidentei Mrs. William H. Hasebrook. Nuotraukoje iš kairės: gen. konsulas J. Budrys, R. Budrienė, GFWC prezidentė Mrs. William H. Hasebrook, Lietuvų Moterų Atstovybės pirm. L. Bieliukienė ir Pabaltijo Moterų Tarybos pirm. G. Žilionienė.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išaina: pirma-
dieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

REDDE QUOD DEBES

Kilnu prisiminti ir pagerbti mirusius. Visose tautose nuo seniausių laikų didžiausia pagarba buvo reiškama žuvusiems dėl savo tėvynės laisvės. "Mes mirėme, kad jūs gyventumėt" -- skamba frazai Karo vėliavose. Platonas savo raštuose sako: "Žmogus yra gimęs ne vien sau. Už savo egzistenciją jis skolingas tėvynei ir artimiesiems". Nežinomo Kareivio paminklo akmenį įkalta fraza byloja: "Redde quod debes" -- Atiduok, ką privalai. Atiduok savo auką tautai, jei ji yra jos reikalinga.

Birželio dienomis mūsų mintys skrenda į pavergtą tėvų žemę Lietuvą, lydimos liūdnų ir skausmingų prisiminimų apie tuos brolius ir seses, kurie žiauriojo bolševikinio okupanto buvo brutaliai išplėšti iš gimtojo krašto ir deportuoti kančioms ir mirčiai į šaltuosius Sibiro plotus.

Prisimindami jų kančias, kartu atiduodame pagarbą mūsų laisvės kovų partizanams, kurie su ginklu rankoje stojo į sunkią ir neįlygią kovą, priešindamiesi baisiajam tautos naikinimui.

Tik išlaisvinta Lietuva sugebės tinkamai pagerbti ir įamžinti didvyrių vardus. Čia norėtusi keliais žodžiais atžymėti atminimą vieno iš žymiausių partizanų vadų, parodžiusį nepaprastą atsida-
vimą ir meilę savo gimtai žemei, savo priesaikai, duotai ginklo draugams ir lietuvių kario pareigai. Tai buvo Juozas Lukša - Daumantas - Skrajūnas - Miškinis.

Pagal Burlicio liudijimą Kersteno Komitete, Sovietų raudonosios armijos daliniams ir NKVD pareigūnams daugiausia žalos padaręs lietuvių partizanų vadas -- Miškinis. Lietuvių tauta laikė jį didvyriu ir jis turėjo milžinišką autoritetą tarp lietuvių (Lietuvių Enciklopedija XXII tomas). Išdavikų išduotas, apsuptas ir atsidūręs beviltiškoje padėtyje, Miškinis nusižudė.

Tai buvo 1951 m. gruodžio mėnesį. Tik vėliau komunistinė "Tiesa" paskelbė, kad tas Miškinis buvo Juozas Lukša - Daumantas. Juozas Lukša, kaip pogrindžio įgaliotinis, 1947 m. buvo atvykęs į Vakarų Europą, užmegsti ryšius su lietuvių politinės veiklos organizacijomis. Čia kurį laiką gyvendamas laisvėje parašė dokumentinę knygą "Partizanai už geležinės uždangos".

Daugelio atkalbinėjamas negrįžti į okupuotą Lietuvą, atsakė, kad neturį teisės sulaužyti duotą priesaiką savo ten likusiems ginklo broliams ir lietuvių tautai. Jis ten grįžo ir žuvo didvyrio mirtimi.

Juozo Lukšos pavyzdys, kaip reikia mylėti savo nelaimėje paliktą tėvynę ir kaip likti ištikimam priesaikai, yra retas istorijoje. Juozas Lukša, pildydamas savo priesaiką, grįžo pas kovos draugus į Lietuvą ir ten žuvo didvyrio mirtimi. Jo vardas amžiais bus gerbiamas mūsų tautos laisvės kovų istorijos lapuose.

(J.V.S.)

PRIVALOME PASMERKTI SOVIETINĘ OKUPACIJĄ

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirm. Vytauto Abraščio kalbos, pasakytos respublikonų Programos Komitetoje Philadelphijoje, 1964 m. birželio 15 d., ištraukos.

Pabaltijo kraštų svarba Jungtinėms Amerikos Valstybėms glūdi ne vien tik Lietuvoje, Latvijoje ar Estijoje kilusių amerikiečių sentimentuose. Toji sritis yra išskirtinai svarbi dėl jos geografinės pozicijos, dabartinės politinės situacijos ir jos vaidmenyje mūsų pačių imtynėse su jėga, grasančia mus palaidoti kartu su viso pasaulio laisve.

Jei kartais pasijaučiame neįtakingais dėl vieno kurio rusiško prieteliško Karibų srityje 1100 mylių nuo Washingtono ir 90 mylių nuo mūsų pakrančių, privalome nepamiršti, kad vis dar tebeturi-

me kultūrinį, ideologinį ir politinį prietiltį rytiniame Baltijos jūros pakrastyje, Sovietų Rusijos ribose ir tik 400 mylių nuo Maskvos.

Lietuvių, latvių ir estų tautos yra visiškai svetimos rusams ne vien tik savo etnine kilmė, kalba, religija, bet ir jų sątais su Vakarų kultūra, gyvenimo būdu ir galvosena. Ir dabar, virš 20 metų po rusiškųjų komunistų valdžią, toji sritis išlieka svetima Rusijai net iki to laipsnio, kad rusai, vykstant į bet kurią Pabaltijo valstybę, sakosi vykstant į "užsienį".

Rusų ryšiai su tautomis, kurias jie yra užvaldę, nepalieka be pasekų rusų intelektualų, technokratų ir jaunimo galvosena. Tai pasekos, kurios turi galimybę būti efektyvesnėmis ir mūsų tikslams naudingesnėmis, nei išplaukiančios iš taip vadinamų

kultūrinio pasikeitimo programų, šiuo metu vykdomų tarp Sovietų Sąjungos ir JAV.

Pabaltijo tautos, tuo tarpu negali ilgai išverti, taip apleistos ir neremiamos iš mūsų pusės. Ypatingai apgailėtina, kad ypač pastaruosiu metu jos jaučiasi apleistos ir ignoruojamos mūsų dabartinės užsienio politikos varuotojų.

Dabartinės administracijos atstovai, be abejo, vis dar pusiau tytomis pareiškia linkėjimus ir viltis tokiomis, kaip pav., metinės Nepriklausomybės šventės progomis, tačiau rusų pasmerkimo už Pabaltijo kraštų teisių sulaužymą viešai neteko girdėti jau ilgą laiką.

Mes turime Amerikos Balso transliacijas Pabaltiečių kalbomis. Tačiau tų transliacijų turinys ilgainiui buvo praskiestas tam tikru "neutralizmu" iki tokio laipsnio, kad jos jau atrodo turį pilną sovietų vyriausybės pasitikėjimą: jos daugiau nebetrūkdomos, kas rodo, kad sovietai randa jas priimtiniomis ir naudingomis jų pačių politikai. Išvadoje, Pabaltijo kraštuose nebėra smalsių klausytojų Amerikos Balsui, kai toks balsas atneša daugiaunsivylimo, nei reikiamos moralinės paramos, nekalbant jau apie bet kokią viltį.

Pačiu svarbiausiu ir efektingiausiu faktorium, palaikančiu vis dar gyvą mūsų dvasinį prietiltį rytiniuose Baltijos pakraščiuose yra skaitlingos emigrantų grupės, ypatinai gi tų grupių politiniai iššėviai, išblaškyti po visą pasaulį, bet daugumoje susispietę JAV. Paskutiniųjų 20 metų bėgyje jie be galo daug pasidarbavo laisvės reikalui bendrai, o specialiai daug JAV pres-
tižui palaikyti pavergtose Pabaltijo valstybėse. Pavyzdžiui galima suminėti "privačią užsienio paramos programą", vykdomą siuntiniais į Pabaltijo kraštus. Tų kraštų kilmės amerikiečiai, seni ir nauji iššėviai, paskyrę dešimtims milijonų dolerių iš jų pačių kišenių tam tikslui; netgi be privilegijų tas sumas atskaityti nuo mokesčių. Tuo būdu jie pagelbėjo ne vien tik savo giminiams ir draugams medžiaginiais, bet tikrumoje toji parama turėjo didesnę politinę prasmę, nes ir tiktai Amerikos balsų nebūtų tiek efektingai pavėlkę sovietų priešamerikinę propagandą, kaip tie apčiuopiami argumentai siuntiniuose.

Organizuotas emigrantų ir politinių iššėvių balsas galima sakyti vienintėlis, be paliovos skelbė protestą prieš sovietinį imperializmą palaikydamas pasipriešinimo prieš komunistinę prie-
spaudą dvasią Pabaltijo kraštuose. Baltijos kraštų kilmės amerikiečiai ir politiniai iššėviai bu-

PABALTIO VALSTYBES LIEČIĄ PRINCIPAI, PASIŪLYTI ĮTRAUKTI RESPUBLIKONŲ PARTIJOS 1964 METŲ PROGRAMON

Pabaltijo sritis, kurią sudaro Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikos -- ir tautos, susiję su šiuo kraštu neribotais draugiškumo ryšiais; giminės, kuriose kilo daugelis gerų šio krašto piliečių, -- yra užsitarnavę didesnio mūsų susidomėjimo ir gilesnio susirūpinimo, ypatinai dėl Sovietų Sąjungos primestos situacijos, sulaužant principus, būtinus laisvės, teisėtumo ir taikos išlaikymui.

Geografinė pozicija ir dabartinė politinė situacija iškelia Pabaltijo sritį ir jos tautas ypatingai svarbia jėga kovojant už laisvės idealus, nes tai yra laisvojo pasaulio, kultūrinis, ideologinis ir politinis prietiltis, šiuo metu tiesioginiai valdomas Sovietų vyriausybės.

Todėl ši sritis jokia būdu negali būti be atodairos palikta vergijoje, ar nurašyta kaip neišsprendžiamai pralaimėta, ar laikoma nereikšmingu jos nustojus.

Tuo būdu pasyvioji politika, išreiškiama nepripažinimu Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą lieka nepakankama. Kadangi Sovietinė Pabaltijo kraštų okupacija yra II Pasaulinio karo palikimas, mūsų diplomatinė akcija, tiesioginiai veikiantieji per Maskvą siekiant Rytų ir Vakarų santykių normalizacijos likviduojant to karo palikimą, privalo vadovautis ne nuolatinio pasitraukimu, darant nuolaidą po nuolaidos Sovietų Sąjungos vyriausybei, bet patiekti Kremlui aiškų nustatymą, kad Pabaltijo valstybių okupacija privalo baigtis kaip būtina sąlyga Rytų-Vakarų įtampos sumažinimui ir teisėtos bei ilgalaikės taikos Europoje išlaikymui.

Užimant aiškią poziciją dekolonizacijos ir buvusių kolonijų emancipacijos klausimu, mūsų vyriausybė privalo išnaudoti Jungtinių Tautų Organizacijos mašineriją, ypatinai jos 24-ąją komisiją, kad pritaikius teisę į nepriklausomybę ir Pabaltijo tautoms.

Mūsų vyriausybė privalo teikti pilną moralinę ir reikalingą medžiaginę paramą Pabaltijo iššėviams ir amerikiečiams, kilusiems iš tų kraštų, kad įgalinus juos efektingai jungtis į mūsų visų bendrą kovą už laisvę, teisėtumą ir taiką pasaulyje.

Schaefer yra alus, kurį privalote turėti, jei turite daugiau, nei vieną.

Kai esate ištroškęs, pirmas šaltas alus -- bet kuris šaltas alus -- ragaujamas su pasigėrėjimu.

Bet vėliau, su antru stiklu, ir trečiu, kaž ko pasigendate. Kaž kaip jaučiasi nusivadėjimas.

Bet Schaefer yra skirtingas. Malonumas geriant Schaefer niekad nepranyksta po stiklo ar dviejų.

Net troškuli nuraminus, Schaefer vistiek lieka šviesus ir stiprus. Tai yra kokybė, išskirianti Schaefer nuo kito gero alaus.

Žmonės kalba, kad stiprus, šal-

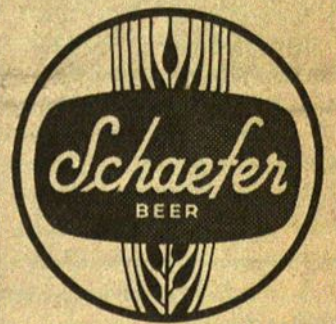
tas, auksu šviečias Schaefer suteikia tą patį pasitenkinimą šaltą stiklą po stiklo ragaujant.

Jie išikrūjų turi pirmojo alaus malonumą, jis liks ragaujant visą turimą alų.

Taigi, kodėl neišbandyti Schaefer?

Sekantį kartą, kai eisite apsipirkti, pasiimkite šėšių bonkų dėžutę ar dvi.

Išitinkinkite patys, kodėl Schaefer vadinasi alumi, kurį privalo turėti, jei turi daugiau, kai vieną.

Schaefer Breweries, New York and Albany, N. Y., Baltimore, Md.

vo ypatingai našiu faktorium palaikant tą Vakarų prietiltį sovietų imperijoje gyvybingumą. Tačiau jie veikė beveik be jokios paramos ir bendradarbiavimo iš

mūsų politikų pusės. Opastaruosiu metu jaučiama vis didėjanti tendencija iš politikai vadovaujančiųjų pusės ignoruoti ir nutildyti tą faktorį.

O tai vyksta kaip tik tuo metu, kai sovietinių agentūrų pastangos buvo padvigubintos ir net patrigubintos, kad demoralizuoti, desorganizuoti ar rasti kompromisus su Pabaltijo iššėviais. Jaučiame savo pareigą visa turima jėga pasmerkti tokią mūsų politinės vadovybės ir prieš pastangų sinchronizaciją. Drįstu palaikyti nusistatymą, kad mūsų prietiltis Baltijos pakrantėse negali būti apleistas.

Ypatingai šiuo metu Pabaltijo sritis turėtų būti laikoma kontrabalanso priemone prieš sovietų pastangas įkelti koją mūsų pakrantes. Mūsų politika neprivalo ribotis vien tik pasyviu nepripažinimu sovietinės okupacijos Pabaltijo valstybėse. Mes privalome kuo griežčiausiai pasmerkti sovietų karinių pajėgų ir administracijos buvimą Baltijos srityje ir kiekviena proga reikalauti Baltijos respublikų nepriklausomybės atstatymo. Mes turėtume reikalauti, kad Sov. Sąjungos vyriausybė pirmiausia pradėtų vykdyti jos skelbiamą dekolonizaciją savo pačios prieangyje.

Mes privalome pripažinti Baltijos emigrantų ir iššėvių nuopelnus kartu su kitų pavergtų kraštų iššėviais nešant ant savo pečių sunkią našą pasilaikant besąlyginiai bendram laisvės idealui. Jie reikalingi ir yra užsitarnavę moralinės ir medžiaginės paramos. Būtų netelsinga ir nepateisinama ignoruoti jų pastangas, ypatinai kada milžiniškas sumas išleidžiame remdami įvairias svetimas vyriausybes, kurių daugelis skelbiai "neįsipare-

gojusiomis" laisvės idealams, o kartais net atvirai lieka stovėti vienoje eilėje su šių idealų priešiniais.

GOLDWATERIO NUOMONĖS
KEIČIASI KAIP...

Tikiuosi, jog V. Meškauskas per daug neužsitrins į padarysų keletą komentarų jo numylėto prezidentinio kandidato atžvilgiu.

Senatorius Goldwateris yra daug kalbėjęs apie JAV užsienio politiką, bet labai mažai ką aiškaus pasakęs. Jo nuomonė šiais klausimais keičiasi kaip chameleonio paviršius. Vieną dieną Goldwateris nori JAV pasitraukti iš Jungtinių Tautų, kitą dieną tik šios organizacijos reformos.

Šių metų pradžioje jis pažadėjo grasinti Sovietų Sąjungai diplomatinį santykių nutraukimu, bet vėliau pareiškė, jog tik Senatas tą gali padaryti. Kalifornijoje jis, atrodo, sugestijonavo atominių ginklų vartojimą Vietname, tačiau tuoj po to užsigynė nieko panašaus nesakęs.

Trumpai tariant, Goldwateris pėdas mato dar daugiau kaip Nixonas, kuris iki šiol šioje srityje turėjo mažai konkurentų. Tačiau užsienio politika Goldwaterio kandidatūrai yra tik antraeilės reikšmės. Jo rinkiminės pergalės šansai glūdi tik rasinio konflikto galimybe. Goldwaterio pasisakymas prieš pilietinių teisių įstatymą jį padarė rasi-

(Nukelta į 4 psl.)

Buvęs JAV prezidentas Dwight D. Eisenhoweris respublikonų "Party-to-People" forume Philadelphijoje tarp ukrainiečio prof. Lev. E. Dobriansky ir ALT S-gos pirmininko Vytauto Abraščio (dešinėje).

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Poezija, kurios nereikia skaityti

Pernai prieš pat Kalėdas iš Antano Gustaičio ir Stasio Santvaro gavau draugišką dovaną su šventiniais pasveikdinimais. Reikėjo padėkoti ir atsveikinti, tai abiem parašiau po laiškėlį. O Santvarui, atsižvelgdamas į jo imlų jautrumą, maždaug dar taip pridėjau: pas mus Kalifornijoje dabar ne žiema, o greičiau vėlybas pavasaris. Žitūriu, už lango sodelyje ramiu svajingumu per anksti skleidžiasi jau kelintas kamelijos žiedas. Ir tokio baltumo, kokiu Greta Garbo puošėsi senovės laikų filme "Dama su kamelijomis". Gi toliau antkalnėje plėšiasi, lyg įtužę gruodžio saulėje, ružavi ir vešlūs pilnaviduriai hibiskų žiedai, ir rožės. Jeigu ne tau, tai poniai Alei taip norėčiau pasiūsti jų keletą su linkėjimais laimingų Naujų Metų...

Santaro lyriškumui to užteko, ir jis tuoj atsiliepė dėkodamas ponios Alės ir savo vardu už mano gražius, bet neįtešėtus ketinimus. Tik, sako, už tokį mostą mes iš Bostono dabar galėtume atsilyginti nebeat baltu sniegu gniužulu, nes sniego pas mus kalvos prisnigo. Bet ... hibiskai ir kamelijos nuvytų per tokią ilgą kelionę, o sniegas tikrai sutirpėtų.

Žinoma, geriau nesisuintinėkime vystančių ir tirpstančių dalykų. Mano gautoji sveikindimų dovana buvo iš tokių, kuri netirpsta ir greit nevysta. Tai patefono plokštelė, kurio Stasys Santvaras ir Antanas Gustaitis įkalbėjo po keturiolika eilėraščių. Tik ji pavadinata gal per daug bendrybiškai -- "Poezija". Nelyginant, jei kas nupieštų žvaigždėtą dangų -- realų ar abstraktų -- ir pavadintų "Astronomija".

Bet tai buvo pirmas lietuvių mėginimas, ir labai sveikintinas, naujovišku būdu pradėti sudaryti mūsų literatūros diskoteką. Gal toksai kelias irgi nelengvas prie klausytojo, bet turbūt ne sunkesnis, kaip lyrikos knygai prie skaitytojo. Kai plokštelės leidėjas Jonas Karvelis dar po metų atliks tos plokštelės inventorius statistiką, bus aišku ir įdomu: ar plokštelių buvo daugiau išparduota, ar tų dviejų autorių poezijos knygos? Tada jau žitūresma, kas geriau.

Abu poetai patys atsiėjo eilėraščius, kurie jiems atrodė tinkamiausi ar labiausiai patikę jų poezijos girioje. Ir nedaug ką te galėčiau išpeikti jų skonio. Jie parinko, kas būdinga ir šilčiau jų ritmų ir rimų kalboje.

Santvaras išsirinko kelis vėlesnės datos "filosofinius" eilėraščius, porą simbolistinių, vieną patriotinį ir keletą sentimentaliųjų, kurie klausytojui pristatomi, kaip "erotiniai eilėraščiai". Poetas itin grakščiai pasisako: "Aš, kaip obelis prieš saulę, nenustojau kaisti", ir klausytojui dėl to nėra abejonės. Tačiau jo erotiškumas labai toli nuo dabartinio "topless bathing suit", jis nė kiek negąsdina ir nedegina, o atskleidžia gal tik truputį gilesnį kritinės iškirpimą, negu Dioro madų suknelės leisdamas seniai praėjusioje "maišų" ir "trapečių" gadynėje. Ačiū ir už tai, nors erotinėje lyrikoje būtų ne pro šalį pamatyti ir kai ką daugiau.

O tačiau iš šventesnės mūsų spaudos Stasys jau gavo kiek prie kaiščių. Vienas laikraštis net priminė, kad vyrui, sulaukusiam 60 metų, nėra labai patartina vis taip kaisti, kaip obei prieš saulę. Ir

kadangi dabar vis labiau įeina į madą beleidimo skelbti svetimus privačius laiškus, tai ir aš pasėksiu šiuo gražiu įpročiu, primindamas, kaip Stasys atsiliepė apie savo kritiką. Jis man rašė: "Pagyvens vaikas ir pamatys, kad šis metas dar yra labai tinkamas erotikai rašyti, nes žvilgsnis į tuos pačius dalykus nors gal nėra toks karštas ir aklas, kaip aną velniop nudardėjusį pavasarį, bet daug giedresnis, o gal ir brandesnis. Poetinė kančia, kaip žinai, nesensta drauge su žmogaus siela. O ji, va, ir pakursto grįžti į jaunystę..."

Pilnai sutikčiau su tuo, kad pagunda grįžti į jaunystę ne visada turi tik blogų pusių.

Visai kiti poetinės muzikos skudučiai suskamba Antano Gustaičio nė kiek ne mažiau erotinėje ir filosofinėje mūsų dabartinės "būties" lyrikoje.

Tai jau daugiau tikroji mūsų "tremties būtis", kur mūsų žavingosios afroditės "kikena su vežėjais" ir kur dažna savo vardo verta undinė iš žitūro "maldauja pinigų". Tai tobulybės Absoliuto gadinė, kur viskas, net ir "šnapas bėga atbulai", ir kur "tautėčiai - ne šuns vėdarai", beskindami "laury vainiką bendrai". Tai atkutusios tremties tauta, kuri verkia "nuo vieno lašo džiūno" su rasotomis ryto palmėmis, nes per naktį liejo "už tėvynę -- ašarėlę už save -- konjaką". Ir kai jau "pro kalną kalakuto nematyti Lietuvos", tai vienas įsidrąsinęs ėmė ir "paskelbė Barzduką caru", -- vardan labo tėvynės ir tautos...

Ši dviejų plokštelių pusų kontrasto harmonija man labiausiai patiko, nes klausytojas už tą pačią kainą gauna ilgesnį keliolika po įvairnesnius kraštus. Su Santvaru jis keliauja per "būties gelmes" arba žmogaus akimi neišmatomais stratosferos migly, simbolių ir mistikų plotais, kur kaitaliojasi pavasariai, vasaros ir rudeniai, kur šmėkštelį truputį triviali kirptaakė Suzie Wong ir net Kleopatra, kurios "nežavi rudens audra"... Gi su Gustaičiu klausytojas nusileidžia ant žemės į tikrovę, į mūsų garbingą muzikų ir carų bendruomenę, kur net girtas gali blaiviai pasišnektėti bei pasitarti būties tikslu, vienybės ir tautos vadavimo reikalais.

Santvaras ir Gustaitis yra vieni iš itin nedaugelio autorių, kurie savo kūrybą gali iš rašto ar atminties pakankamai ar net labai gerai išsakyti. Santvaro balsas gražus iš prigimties ir dar rūpestingai išlavintas, kaip operos dainininko. Ir be to, jo tenorinė "tembrana" nematomom vielom darniai sujungta su pačia širdimi. Gustaičio stygos mažiau išblizgintos, tonas duodasi ne tiek švariai ir skambiai užrašomas į juostą, kaip Santvaro, bet jis išsi-perka savo aktorine kultūra ir įgimtu humoristiniu intymumu. Kitas toks dviejų skaitytojų derinys sunkoka būtų surasti mūsų literatūros carų bendruomenėje. Matyt, Karvelis žinojo, kur pirmiausia kreiptis.

Tik kai įjungus aparatą išklau-sydavau iš eilės visus 28 šedev-

rus, kiekvieną kartą pajusdavau vieną girgždėjimą - interpretacijos įvairumo ir išieškojimo stoka, vienodą skalę, galų gale teikiančią monotonumą įspūdį. Apie tai jau su pirmu laišku užsiminiau ir Santvarui. Gi jis (jeigu čia toliau tęstume privatinį laiškų skelbimo gerąjį įprotį...) tuoj man padėjo problemą aiškinti šitokiais žodžiais:

"Kalbėdamas apie interpretacijos monotonumą, nepadaryk to "tautiško" sprendimo: nepageidauk, kad autoriai dailiai skaitytų. Niekur pasaulyje niekas nereikalauja, kad autoriai būtų dailiojo skaitymo meistrai, tik mūsųose kažkodėl ta pažūtra smarkiai įsipilietino. Žinoma, neblogai būna, kai rašytojai įkerta su nemeluota išraiška savo darbus skaityti, bet tokių talentų retai tepasitaiko. Gal šiuo atveju svarbiau pats autoriaus balsas ir jausmas, kuriuo jis savo raštą gieda... Plokštelės ydas mudu su Antanu gerai apčiuopiam. Prakeikta tegu būna mūsų biednystė! Jei mudu būtumėm galėję skaityti nors porą juostų repetuojant (tas leidėju jau būtų kaštavę per 300 dolerių daugiau), gal mažiau būtų monotonumo ir kitų nelabumų. Dabar vienu kvapu viską pasakėm, todėl patys ypač gerai girdim trūkumus. Monotonijos problemą pačioj pasirinkimų užuomazgų turėjom, todėl talkon pasikvietėm kompozitorių Gaidelį".

Tikrai, Gaidelio talka čia buvo pravarti ir labai reikalinga, kaip kiekvienam, kuriam senovėje reikėdavo anksti keltis, kai dar nebūdavo žadintuvų. Ir muzikiniai jo užgiedojimai labai daug padeda plokštelės klausytojui, nors jie per šykštūs ir pernelyg palaidai paberiami poezijos tekstams, atsitiktiniai, o Gustaičio satyrų nuotalkai daugmaž visai nepritaikinti. Tai ne priekaištas kompozitoriui, kuris tam neturėjo laiko ir gal ypatingo noro, tik prašomas atėjo draugams į pagalbą. Bet su tinkamai priderinta lydimąja muzika tokio pobūdžio plokštelę yra galima pakelti į žymiai aukštesnį meninį lygmenį.

Šiuo požiūriu aš dar nesutikčiau su Santvaro paaiškinimais dėl "dailiojo skaitymo".

Bė abejo, jei šiandien galėtume turėti įskaitytas plokšteles paties Donelaičio, Kudirkos, Maironio, Binkio ar Vienažindžio, jos būtų mums labai įdomios vien dėl jų balso ir jausmo. Tik jų didžioji vertė būtų pirmiausia dokumentacinė. Abejočiau, kad senatve dar nesiskundžias Gustaitis ar juo labiau į erotinę jaunystę sugrįžtantis Santvaras būtų ypač suinteresuoti save tik sausiai uždokumentuoti: va, ir mes kadaise gyvenom, eiles rašėm, net Margaritą ir Suzie Wong bandėm įsimylėti... Abu autoriai yra dar tokio amžiaus ir jausmo, kad tikriausiai nenorėtų gaminti plokštelių lituanistikos archyvu. Jiems dar derėtų būti pionieriais ruošti poezijos veikalus mūsų šių dienų diskotekoms.

Interpretacijos ir monotonumo problemą aš kitaip supratau, nes buvau ir tebesu aukštesnės nuomonės apie meninės plokštelės

VIKTORAS VIZGIRDA

Poilsis (aliejus)

VIZGIRDA BOSTONO MENO FESTIVALIO PARODOJE

lės kūrėjų privalomus reikalavimus. O ši plokštelė, man rodos, juk yra pirmiausia meninio, ne dokumentacinio pobūdžio.

Eilėraščių skaitymo, sakymo, ar deklamavimo kryptį gali būti daug, bet ryškiausias yra dvi: Pirma - tradicinė, skanduojanči, "mechaniškai" išryškinanti eilučių ritmus ir rimus, maždaug taip kaip eilėraščių paprastai deklamuoja vaikai... Antra - aktorinė interpretacija, tekstą iki smulkesnių "išvaidinant", atmetant ritmo metronomą ir rimus, visiškai suaužant eilėraščio išorinę architektūrą, ieškant potekstės ir tik vadinamo "vidutinio ritmo", apie kurį savo studijoje "Literature and Criticism" plačiau kalba žinomas britų kritikas H. Coombes.

Man asmeniškai labiausiai patinka eilėraščių deklamavimas, kai būna panaudojamos ir suderinamos šių abiejų manierų geriosios savybės, bet tai skonio dalykas. Abu plokštelės poetai labiau naudoja pirmąją, lengvesnę, tradicinę manierą - ir be pakeltimų nuo pradžios ligi galo, kur užgožiančio monotonizmo nebėgal išgelbėti net ir protarpiais suskambanti Gaidelio talka.

Tačiau ryžtingumas pradėti ruošti lietuvių poezijos veikalus mūsų diskotekoms mane labiau užimponavo už visus grįžimus į jaunystę. Tai mažas ženklelis apie artėjančią naują gadynę. Tai gal ta pati tragiška žirgo-arklio ir automobilio - traktoriaus kova.

Poezijos ir apysakų knygų žmogui nebereikės pačiam skaityti. Už vidutinio šampano bonkos kainą jis galės nusipirkti plokštelę, ir jam geriausi autoriai ar patys poetai ir rašytojai skaitys.

Žinoma, jei tik tasai žmogus dar norės tokių dalykų klausytis ir iš viso, ar jis dar ilgai išliks žmogumi...

Pats skaityk ir kitus ragink prenumeruoti DIRVĄ

PRALEISKIME ATOSTOGAS BE RŪPESČIŲ PRIE ATLANTO!

42 Beach St.
Monument Beach
Cape Cod, Mass.
Tel. 759-3251 (617)

VILA MEŠKA

TIKRAM POILSIUI: rami aplinka, gražus plažas ir šiltas vanduo, geras maistas, erdvūs kambariai ir malonus patarnavimas.

LAISVALAIKIO PAJVAIRINIMUI: • valtis — žuvinimui, • Sail-Fish buriavimui, • Ping-Pong, • teniso aikštė, • vakare tėvams išvykus prižiūrimi vaikai.

SEZONO PRADŽIA BIRŽELIO MĖN. 20 D.

P. S. Svečius be automobilių nuvežame ir parvežame iš plažo.

Artesian-Restaurant-AND LOUNGE

2432 WEST 63rd STREET

Jau yra pilnai įrengtas ir veikia, turi virš 300 sėdimų vietų.

Čia galite netik gerai ir nebrangiai pavalgyti, bet atšvęsti krikštynas, vedybas, sukaktuves ir kitokias Jūsų šeimynines ar visuomenines progas.

Elektriniai vėsinamas. Atvykit į mūsų restoraną-lounge, kur valgių pasirinkimas įvairus, nebrangios kainos ir taip pat didžiausias pasirinkimas vietos ir užsienio gėrimų. Parap, draugijos, klubai ir vienuolynų rėmėjų draugijos susirinkimams ir posėdžiams barokto patalpomis naudojasi nemokamai. Telsa virš 300 asmenų. Kad būtumėt užtikrinti dėl vietos, patelefonuokite 436-4622. Atdaras nuo 6 v. ryto iki 1 val. nakties.

Anglai buvo teisūs...

(Atkelta iš 4 psl.)

cijos jėgos buvo netikros, ir nežinoma iki kokių laipsnių galima bus jomis pasinaudoti. COSASC turėjo pasidaryti tikra invazijos ministerija ir buvo sukurta ne kiek nemažesnis kitas "fabrikas", SHAEF arba Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force, žinomas kaip Eisenhowerio štabas.

Kitame numeryje: ROOSEVELTAS NORI PASIMATYTI SU STALINU, BET CHURCHILLIS PROTESTUOJA...

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 MOKAME $1\frac{1}{2}\%$

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto peršuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

KALBOS KERTELĖ

STEPS VYKINTAS

PRIESAGOS -IN- REIKŠMĖS IR NAUDOSENA

Priesaga - in - dažniausiai vartojama būdvardinėse lytse. Pvz.: medinis, laukinis, akmeninis ir t.t. Tačiau ji naudojama ir daiktavardžiams kurti, pvz.: pieninė, sviestinė, druskinė, vytinė, vytinis, šumuštinis. Alksnis ir kt.

Priesaga - in - yra daugia-reikšmė. Kai kurie šios priesagos būdvardžiai reiškia me-džiagą, iš kurios yra kas pada-

ryta. Pvz.: auksinis laikrodis, vaškinė žvakė, medinis šaukš-tas, geležinė lazda, lininė dro-bė. Tačiau kartais ir tas pats būd-vardis su priesaga - in - turi daug prasmų, pvz.: geležinis ark-llys (geležies spalvos, žilas), ge-ležiniai obuoliai (tokia obuolių rūšis), geležinis žmogus (stip-rus, tvirtas, nepalenkiamas, griežtas), geležinė ranka (kie-ta, stipri, sunki), geležinė draus-

mė (griežta), geležinė gyvatė (gluodenas -- panašus į gyvatę roplys, varinė gyvatė, varinukė) Kaip matome iš šių pavyzdžių, reikia kalbininkams labai at-sargiai kalbėti apie priesagos - in - reikšmes...

Arba auksinis gali būti ne tik žiedas, laikrodis (iš aukso), bet ir auksinis žmogus (labai geras, puikus, vertingas, teisingas), auksiniai žodžiai (teisingi, puikūs...). Medinis yra ne tik šaukš-tas, bet ir medinis vabalas (me-dyje gyvenantis), mediniai klėjai (medžiui klijuoti), žemaitiškai gi medinis reiškia miškinis. Be to, su šia priesaga yra ir daiktavar-dis mediniai dgs. - medpadžiai. Lininė yra ne tik drobė, bet ir lininiai plaukai (šviestas), lini-niai debesys (balti, vingiuoti).

Kai kurie šios priesagos būd-vardžiai reiškia daikto priklausomybę, pvz.: kapinė tvora, ka-pinės gėlės, jautinis ragas. Ta-čiau arklinis reiškia ne arkliai priklausąs, bet arklinis vilkas (kuris arklus piauša), arklinė ma-šina (arkliais varoma), arklinės pupos (arkliapupės, arba paša-rinė pupa).

Būdvardžių dalis su priesaga - in - reiškia vietą, kur kas yra, iš kur yra kilęs etc. Pvz.: na-mininis paukštis, švedinis pie-nas, švedinės mašinos, ameri-kinės akėčios, austriniai dal-giai, anglinės prekės (anglų, iš Anglijos), pilviškinis kunigas, prūsinis spiritas, prūsinės pre-kės, ryginis algas, bavarinis alus, vietinis kunigas ir t.t. Tačiau na-mininis gali būti ne tik paukštis, gyvulys, bet ir namų gyventojas, pvz.: naminiai nesutinka, jis tik-ras naminis (niekur iš namų nei-na). Taigi, šalia būdvardžio, yra ir daiktavardis naminis, 6 dkt. (2).

Kai kurie šios priesagos būd-vardžiai nurodo laiką, pvz.: nak-tinis drugių, naktinis darbas, naktinis budėjimas, dieninis sar-gas, dieniniai marškiniai, dien-iniai drugiai, vakarinis drabužis. Bet ir šiame porūšyje yra išim-tinių prasmų, pvz.: vakariniai debesys (raudoni).

Ši priesaga reiškia rušinę daikto ypatybę, pvz.: antiniai kiaušiniai, vištiniai kiaušiniai, žąsiniai taukai, saldiniai obu-liai, pirktiniai marškiniai. Ta-čiau ir šiame porūšyje yra skir-tinių prasmų, pvz.: vogtinės vestuvės (senovėje, kai jaunasias vogdavo). Šis būdvardis rodo se-novės paprotį.

Kai kurie šios priesagos būd-vardžiai reiškia paviršutinį daik-

KALBOS VIENODINIMO KLAUSIMU

K. S. KARPIUS

Dirvoje laiks nuo laiko telpa straisniai kalbos klausimu. Tas primena Kultūros Tarybos parei-škimą apie reikalingumą kalbą vienodinti, gryninti, tačiau apie tai niekas neužsimena.

Tais straisniais sunaudojama daug vietos lukštenimui kokių nors senų žodžių atgyvenusių sa-vo laikus, be kurių apsieiname. Iš kitos pusės, nors girdime kartojimus apie mūsų kalbos gra-žumą, dabartinė mūsų rašyba už-grūsta svetimais žodžiais, jie už-ima vietą mūsų žodžių, lyg jie būtų dalis "mūsų gražios kalbos". Būdingai man nusiskundžia vienas mūsų spaudos skaitytojas, kad "svetimybėmis mūsų rašyto-jai savo kalbą tiesiog nusisino".

Jis sako: "Kol tautiškuo pa-grindas yra kalba, kaip žmonės, ir dar šviesuoliai, gali save va-dinti tautininkais ir lietuviais, jeigu žmoniškai nemoka savo kal-bos? Kas kalba ir rašo žargonu, tas yra nejautus, nerūpestingas tautietis -- tai šventvagystė. Tau-tininkas visų pirma brangina kas

sava, lietuviška. Šių dienų mūsų laikraštiniškai visai nepaiso tvar-kingos mūsų kalbos vartosenos. Redaktoriai vienas su kitu lenk-tyniuoja, kuris pavartos daugiau svetimų žodžių."

Svetimųjų šalinimas iš mūsų kalbos būtinas. Kuo gali įrodyti jaunimui, kad mūsų kalba gra-ži, jeigu joje margoja: trans-kripcijos, eksperimentai, degene-racijos, kalkuliacijos, abstrak-tai, rezultatai, defekta, oportu-nizmai, pretenzijos, integralu-mai, banalumai, iliuzijos, domi-nacijos, lojalumai, impotencijos, eksploatacijos, intensyvumai, re-liatyvumai, interpretacijos, ve-getavimai, eventualumai, vizijos -- ir taip be galo (keistoka, ka-dai turėtų būti panaudoti tarptau-tiniai terminai, pvz., chemijoje, tie lietuvinami).

Stp. Vykintas viename savo ra-šinyje Dirvoje pabrėžė, kad "iš-eivijoje gyvenant negalima mūsų kalbą keisti".

Negalima keisti kokią kalbą, ar ta pilną svetimybę? Raunant iš mūsų kalbos svetimas usnis, nebūtų joks kalbos keitimas. Nie-kas, kiek žinome, nereikalauja -- ir nebūtų prasmės -- nei iš šio nei iš to imti kalbą keisti tik dėl to, kad mes gyvenam išėivijoje. Dabar ji, svetimais žodžiais nu-marginta, yra iškeista.

Kai kurių kalbininkų -- ir Kul-tūros Tarybos -- teigimu mūsų kalbą reikalinga vienodinti ir gry-ninti. Kodėl neimti žyglių ta link-me?

Iki šiolei, iš Europos atsivež-toje, svetimybėmis numargintoje mūsų rašyboje įjungiami ir daugiau svetimų žodžių. Keistai skamba kai, tam tikras sve-timybės (amerikoniškas, lenkiš-kas, rusiškas) vadinama "žargo-nu", o lotyniški, prancūziški, vo-kiški žodžiai su apetitu vartojami, lyg "grožis" mūsų kalbos.

Kai Stp. Vykintas paminėjo, kad išėivijoje gyvenant negalima mū-sų kalbos keisti, St. Barzdukas (vienas Lietuvių Kalbos Vadovo autorių), taip pat Dirvoje, St. Vy-kintui viename sakinyje pabrėžė: "Bet Vadove taip pat palikta laisvė ir kitaip rašyti".

Tame ir visa bėda! Koks gali būti kalbos vadovas, jeigu jis ne-nustato kalbos, bet "palieka lais-ves" rašyti kaip kas nori -- "ir kitaip"?

(Apie svetimybės ir smulkus nevienodumus mūsų rašyboje kal-bu savo brošiūroje "Kalbos Vie-nodinimo Klausimu". Gausit vie-ną prisuntę tik 5 centų pašto žen-kliuką mano adresu: 345 E. 222 St. Euclid, Ohio 44123).

Patiekiu pavyzdėlį iš amerikie-čių spaudos: kraštas užverstas

įvairaus dydžio žodynais, nuo ki-šeninių iki kelių šimtų puslapių. Tačiau visuose pažymėta, kad leidinys yra paremtas žinomu Webster žodynu (virš 3,000 pus-lapių, didelio formato).

Greta paties didžiojo Webster žodyno, turimo redakcijose, spaustuvėse, dar redakcijoms, re-daktoriams, reporteriams, ra-šytojams, spaustuvėms pagamin-ta apie 50 pusl. rankvedėliai, nu-rodą kasdieninius klaidingai ra-šomus žodžius (pasitaikančius ra-šyti kitaip skirtingose vietovėse). To nustatymo vienodumo laikosi rašytojai, redaktoriai, raidžių rinkėjai bei korektūrų skaitytojai -- ir viskas, kas spausdinama, išėina vienodai.

O kas pas mus? Kas rašytojas, kas redaktorius -- tai skirtinga kalba. Tie patys žodžiai paskirų rašytojų, tame pačiame puslapyje, talpinama kaip kieno parašy-ti.

Įvardžiuotiniai, kurie atėjo iš senų dienų, kai dar tik mokin-tasi rašyti, nespėjus išmokyti ka-da jie tikrai turėtų būti rašomi ir kur, pavadinti "mūsų kalbos puošmena". Jie ir vėliau spau-dose kaip "puošmena" be pras-mės.

Nesirūpinant suvienodinti, net nematant skirtumo, taip ir vėlia-ma: pastaras, pastarasis, pasta-rasis; tegu, tegul; nei, né; bet bent, šiomet, šimet; šiandien, šiandie, šiadien; ateltyje, atel-ty -- ir taip be galo.

Svarstymai apie rašybos vie-nodinimą ir gryninimą nėra min-tis, kad reikalinga mūsų kalbą keisti. Kalbos suvienodinimas su-vienodintų vartojimą paprastų kasdieninių smulkų žodžių -- tas jokiame kalbininkui nepabruktų prieš šersti.

IEŠKOMI

RAŽANSKAS, Jonas, Juozas ir Vaitiekus, gyvenę Peckville.

ŠATIENĖ (Šatas), Ona, našlė.

S A U DARGAS, Pranas, Elena ir Ona.

S V E DEDZEVIČIENĖ-VASKEVIČIUTĖ, Veroni-ka.

T E R EILINĖ, Marija, gyvenanti Brookline (Mas-sachusetts?) ar Brooklyn (N. Y.?).

TISKINAS, Alfonsas, Ka-zio sūnus, gimęs Telšiuose 1926 m.

Ieškomieji arba žinantie-ji apie juos maloniai pra-šomi atsiliiepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York, N. Y. 10024

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą, ir ketvirtą, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ
SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS
KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos,
automobilai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov.
Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

**Tinkami rūbai duoda gerą
savijautą**

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprensimė Jūs nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500" kostiumai ir paltai,
MANHATTAN marškiniai,
LEE ir DISNEY skrybėlės.

Krautuvėje Jūs laukiami
kas dien,
o sekmadieniais
nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilges-niam išsimokėjimui be nušimčių!

Mandagus pataravimas lietuvių kalboje.

**SAVINGS DEPOSITS
RECEIVED THROUGH
JULY 10th
WILL EARN INTEREST
FROM JULY 1st**

WE WELCOME YOUR DEPOSITS

**The
Cleveland
Trust Company**

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import.
from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$4.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import.
from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAU MILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

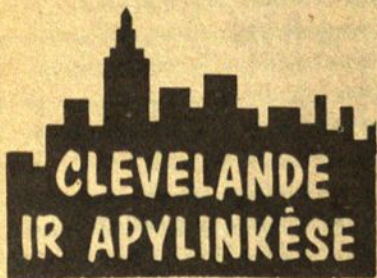
Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų
maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Clevelande

maloniai kviečia praleisti liuoslaikį stebint televiziją,
klausant penktadieniais Tėvynės Garsų lietuvišką ra-diją ir su draugais bei pažįstamais jaukiai praleidžiant valandėlę-kitą savųjų tarpe.

Klube galite pasiskaityti ir susipažinti su lietuvių spauda, lošti šachmatais.

ATDARAS KIEKVIENĄ DIENĄ.
6835 Superior Ave. Tel. EX 1-1143

ATsilankykime į gegužinę

Birželio 28 d. 1 val. Čiurlionio Ansamblio buveinėje, 10908 Magnolia Dr., Clevelande, LVS Ramovės Clevelando skyrius rengia pirmąją gegužinę. Visas gautas pelnas bus paskirtas Karlo žurnalui paremti. Gros muzika. Bus meninė dalis. Šeimnininkės paruoš skanių užkandžių ir gaidinčių gėrimų.

Kadangi 24 -- Joninės, 27 -- Vladislovas ir 28 -- išvakarės Petry ir Povily, tai visus varduvininkus kviečiame atsilankyti į pagerbtuves, gi artimuosiu pagerbti varduvininkus.

Kviečiame atsilankyti ramovėnų su šeimomis ir artimaistais varduvininkus ir plačiąją Clevelando lietuvių visuomenę į rengiamą gegužinę ir varduvininkų pagerbimą.

Bus galimybė išbandyti laimę. Nepamirškite datos -- birželio 28 d. Čiurlionio Ansamblio buveinėje.

Clevelando Ramovėnų sk. valdyba

* PRIE PYMATUNING ežero vasaroti svečiai kviečiami nuo liepos 1 d. Skambinti p. Natkevičienė EV-2-4114.

* BIRUTININKĖS su šeimomis ir kvietais svečiais renkamas Rūto prie Pymatuning ežero, kur liepos 5 d. įvyks gegužinė. Iki greito pasimatymo.

* BIRŽELIO 21 šv. Brigitos bažnyčioje įvyko Maryknoll Misionierių seminariją baigusio kun. Lawrence J. Louis (Luizos) iškilmingos primicijos. Bažnyčioje susirinko apie 1,000 žmonių. Dalyvavo taip pat Luizų ir Salasevičių giminės ir draugai. Vargonais grojo Petro ir Alvinos Luizų žentas, muzikos mokytojas Michael Burke, o jo žmona Julianna giedojo.

Po pamaldų kunigo motinos Domicelės Luizienės sukvieisti svečiai, jų tarpe daug lietuvių, dalyvavo pietuose St. Charles parapijos salėje.

TĖVYNĖS GARSŲ PENKIOLIKOS METŲ

sukakties proga
šeštadienį, liepos 18 d., 7:30 val. vak.

RIVIERA COUNTRY CLUB
Richmond Rd. ir Solon Rd. kryžkelė
Programoje dalyvauja
METROPOLITAN OPEROS BARITONAS

Algirdas BRAZIS

Šokiams groja garsusis EDDIE PLATT ORKESTRAS

Maloniai kviečiame visus šiam sukaktuviniame baliuje dalyvauti. Svečiai bus pavaisinti puikia švediška vakariene. Programa bus papildyta maloniomis staigmenomis. Salė yra nauja, gražiai įrengta ir vėsinama, apsupta gražios gamtos. Įėjimas \$7.50 asmeniui. Vietas prie staliukų paveniui ar grupėmis rezervuotiis telef. 382-9268. Visų savo bičiulių ir rėmėjų nuoširdžiai laukia

TĖVYNĖS GARSŲ RADIJAS

* CLEVELANDO MENO MUZIEJUS traukia meno mėgėjus vis naujomis, vis įvairesnėmis meno parodomis. Liepos 8 d. atidaroma paroda, pavadinta "The Private World of John Singer Sargent". 165 paveikslai, apimę visų krypčių meno kūrinių. Paroda tęsis iki rugpjūčio 16 d.

* CLEVELANDO VASAROS ORKESTRAS tęsia savo koncertus vėsinamoje Public Auditorium salėje, liepos 1 d. 8:30 val. vak. pasirodant su linksma Leonardo Bernsteinio, Meredith Willson ir Frank Lossier muzika. Louis Lane diriguojamas orkestras, pritariant chorui ir solistams Bonny Murray ir Norman

Atkins patieks ištraukas iš "The Music Man", "The Most Happy Fella" ir Bernsteinio "Candide" bei "On the Town". Priedui dar "West Side Story" baletinės ištraukos ir eilė kūrinių. Bilietus iš anksto patartina įsigyti Severance Hall arba Burrows krautuvėse.

* INŽ. VIKTORIJBANEVIČIUI šiais metais birželio mėnesį Clevelando John Carrol Universitete buvo suteiktas Magistro laipsnis iš matematikos.

Paminėtina, kad inž. V. Banevičius magistro laipsnį įsigijo dirbdamas kaip elektros inžinierius Cleveland Electric Illuminating Company ir -- augindamas keturių vaikučių šeimą.

Naujas magistras priklauso eilė profesinių organizacijų, jų tarpe Ohio Society of Professional Engineers, Senior Member of the Institute of Electrical and Electronic Engineers, Mathematical Association of America ir kitom.

Baigęs inžinerijos mokslus Kanadoj veikė skautų ir sporto organizacijoje.

Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos ansamblio Aukuras Šokėjai išpildo tautinius šokius kongreso atstovės F. Bolton sodyboje suruoštoje gegužinėje. V. Pliodžinsko nuotrauka

* VASAROS POBŪVIS - GEGUŽINĖ įvyksta liepos 4 d. (šeštadienį) Čiurlionio Ansamblio namuose ir sodyboje.

Pietūs bus gaunami nuo 12 iki 3 val. Pasilinksminimas nuo 4 val., grojant mūsų moksleivių kapelai. Veiks bufetas ir baras.

Laimėjimui vertingas paveikslas. Žaidimai mokyklinio amž. vaikams. Laimėtojams skiriamos dovanos.

Dalyvaukime skaitlingai šiam lietuvių suėjime.

LB Clevelando I-os Apyl. Valdyba

DĖMESIO

siunčiantiems siuntinius į Lietuvą. Globe Parcel Service, Inc. Clevelando skyrius dėl atostogų bus uždarytas nuo liepos mėn. 4 iki 20 dienos. (74-75)

PARDAVĖJAS

REIKALINGAS VYRAS ATSLIEPTI NURODYTIEMS KLIENETAMS. IS PAT PRADZIOS AUKSCIAUSIAS ATLYGINIMAS. PRIVALO SUSIKALBĖTI ANGLISKAI IR LIETUVISKAI IR TURĖTI AUTOMOBILĮ. TEIRAUTIS PAS P. MARKS.

371-5600

GERI NAMAI

Šešių šeimų mūras, vienuomet išnuomotas, prie Lake Shore Blvd.

2 šeimų, prie pat Naujosios parapijos.

2 šeimų, prie pat Vila Angela mokyklos.

2 dviejų šeimų, į pietus nuo St. Clair Ave., prie E. 150 gt.

Didelis mūrinis namas, netoli Naujosios parapijos. Tuščias.

2 šeimų, netoli šv. Jurgio parapijos.

Turime 2 naujus namus -- greitai bus baigti statyti.

Norintieji pirkti ar parduoti prašau paskambinti į EAST SHORE REALTY Juozas Mikonis -- Realtor United Multiple Listing Service 780 E. 185 gt. IV 1-6900 KE 1-2190

PARDUODAMAS NAMAS

HARLAND Ave., 18306 prie E. 185 gt. Dviejų miegamųjų, 1 šeimai. Galima įrengti aukštą, garažą, padalintas rūsys. Prie Naujosios parapijos ir mokyklos, krautuvų ir susisiekimo. Parduoda savininkas. IV 6-2562 (72-74)

REIKALINGAS vedęs vyras darbui minkų ūkyje. Nemokamai namas gyventi, alga. Patyrimas nereikalingas.

Teirautis tel. PR 1-4479.

NAMŲ ŠEIMININKĖ dviems asmenims, gyvenant kartu. Pageidaujama kick angliškos kalbos. Nuosavas kambarys su vonia. Skambinti BE 4-9904.

ŠEIMININKĖ namų ruošai ieškoma 4 suaugusių šeimai. Privalo kiek susikalbėti angliskai. Prosijimas ir valymas. Pulkus kambarys su vonia apsigyventi, plius alga ir išlaikymas. Teirautis tel. 791-0322.

• Balių-koncertų ir kitų pramogų bei parengimų rengėjų dėmesiui.

Vincas Apanius, greta visų kitų sodininkystės patarnavimų atlieka ir dekoravimo gelėmis darbus patalpose. Kainos gana prielaimos ir bus atsižvelgta į pageidavimus, iš anksto susitarus.

Kreiptis: 382-1606 503 Richmond Rd. Richmond Hts., Ohio

NORINTIEJI APSIDRAUSTI,

pasinaudokite mūsų patarnavimu visais draudimų reikalais, kaip automobilių, gaisro, gyvybės, įvairių vertybių, liginės ir kt.

Kreipkitės į lietuvių agentus V. GIEDRAITĮ ar Z. OBELENĮ, atstovaujančius draudimo bendrovę NATION-WIDE CO.

V. GIEDRAITIS NATIONWIDE Z. OBELENIS
Telef. 944-6835 Life Insurance Co. Mutual Insurance Co. Home Office, Columbus, O. Telef. 881-7741

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

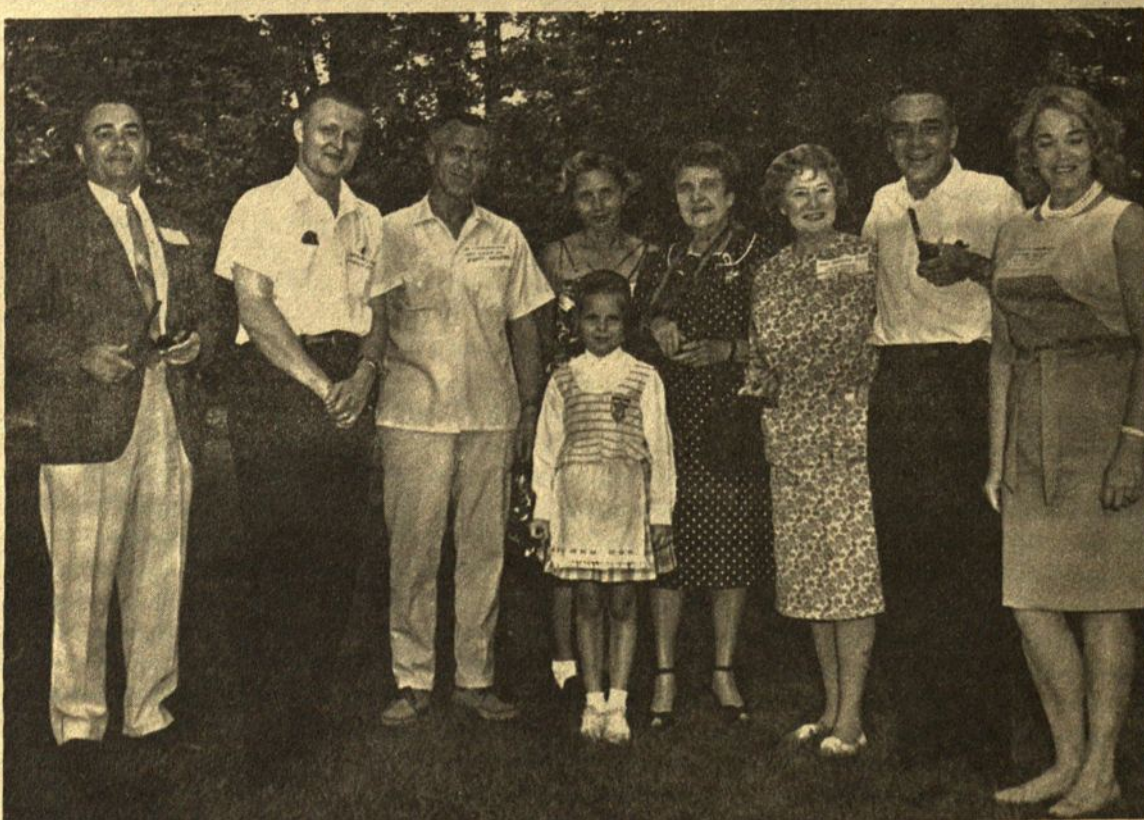
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos tėvų komiteto pirm. V. Staškevičius ir Mrs. F. Black praėitą sekmadienį suruoštoje gegužinėje kongreso atstovės F. Bolton sodyboje. Nuotraukoj atpažinti jaunieji Rocidnaitė, Liutkutė ir Idzelytė. V. Pliodžinsko nuotrauka

Grupė visuomenininkų kongreso atstovės F. Bolton sodyboje. Iš kairės: J. Stempužis, A. Guralski, V. Staškevičius, Mrs. A. Leibach, kongreso atstovė F. Bolton, Naujųjų Piliečių Komiteto pirm. Mrs. F. Black, Kongreso atstovas O. Bolton ir R. Premeneckienė. V. Pliodžinsko nuotrauka

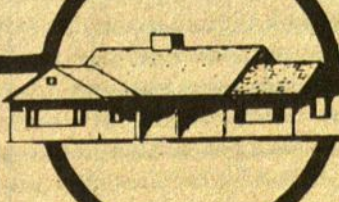
Naturally

SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Eugenija Irena Mažeikienė**, birželio 15 d. baigė Roosevelt universitetą Chicagoje ir gavo bachelor of arts diplomą. Ji išklause atitinkamą kursą ir gavo leidimą mokytojauti Chicago aukštesnėse mokyklose

rusų, prancūzų kalbas ir fiziką bei general science. Eugenija yra inž. Vaclovo Mažeikos, Korp. Neo-Lithuania Vyr. Valdybos pirmininko, žmona. Ji pati priklausydama korporacijai išiuomi įsijungia į neolithuanų filisterių eiles. Linkime naujai mokytojai geros sėkmės jos profesiniame bei asmeniniame gyvenime.

• **Vytautas Kavolis** išspausdino straipsnius apie "Art Content and Social Involvement" Social Forces gegužės mėn. numeryje ir apie "Economic Conditions and Art Style" The Journal of Aesthetics and Art Criticism vasariniame numeryje.

KNYGA APIE KOVAS DĖL LIETUVOS LAISVĖS

Birželinį įvykių (sovietinių deportacijų ir lietuvių sukilimo 1941 m.) proga Vokietijoje pasirodė vokiškai Dr. N.E. Suduvio parašyta knyga vardu "Allein, Ganz

Antanai linksminais... Chicago Lietuvių Moterų Klubu suruoštamame tradiciniame Debiutančių Baliuje, birželio mėn. 13 d. South Shore Country Klubu patalpose, kaip per per Antanines, dalyvavo ir keturi Antanai su savo palydovais. Iš kairės į dešinę nuotraukoje matom: dr. Zibą, Mutual Federal Bendrovės prezidentą John J. Kazanauską su žmona Antanina, buvusį generalinį Lietuvos konsulą Chicagoje Antaną Kalvaitį su žmona, Mutual Federal Bendrovės advokatą Antaną L. Lapinską, dr. Antaną Juozaitį ir poniją Lapinskienę.

Allein Widerstand am Baltischen Meer...

Joje trumpai primenamos lietuvių kovos su rusais praeity, bet daugiausiai vietos paskirta lietuvių pasipriešinimui vokiečių, o ypač sovietų okupacijų metais. Partizaniniam ginkluotam lietuvių pasipriešinimui ir pasyviai, lig šiol tebetrunkančiai, rezistencijai pavaizduoti autorius panaudojo įvairius lietuvių, sovietų, amerikiečių ir vokiečių šaltinius.

Knyga turi 134 psl. Išleista Europos Lietuvių Fronto Bičiulių ir Dr. J. Kazicko iššomis. Ji knygyuose nepardavinėjama. Kas norėtų ją įsigyti arba dovanoti pažįstamiems, turi užsisakyti pas A. Grinienę, 8 Muenchen 54, Kristallstr. 8, Vokietijoje. Brošiūruotas egzempliorius kainuoja 6 DM. (1 1/2 dol.), o kietais viršeliais - 9 DM. (2 dol.).

* **PABALTIEČIŲ DRAUGIJA** Vokietijoje birželio 12-14 d. d. buvo susirinkusi suvažiavimo Koenigsteine prie Frankfurto. Suvažiavimas buvo paskirtas nagrinėti klausimams, susijusiems su 1944-1964 metų sovietų okupacija. Buvo laikoma visa eilė referatų aktualiomis temomis, o po pranešimų sekė gyvos diskusijos. Suvažiavime buvo renkami nauji Pabaltiečių Draugijos organai. Centro valdybos pirmininku perrinktas ligšiol draugijai vadovavęs Dr. H. Kehren, aukštas Rheinland-Vestfalijos socialinių reikalų ministerijos pareigūnas, o naujuoju vicepirmininku išrinktas Dr. A. Gerutis.

Vokiečių-Lietuvių skyriaus lietuviškuoju pirmininku išrinktas, vieton ligšiolinio pirmininko Dr. Geručio, Valteris Banaitis iš Muencheno, o vokiškasis pirmininkas pasiliko Dr. H. J. Dahmen, Draugijos generalinio sekretoriumi pasiliko A. Gruenbaum. Suvažiavime, tarp kitų, dalyvavo Vilko Vykdomosios Tarybos pirmininkas J. Glemža.

Pabaltiečių Draugija šiemet dar rengia "Kultūros Dienas" Hannoverijoje ir Tuebingene.

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI ŠIAS NAUJAI PASIRODŽIUSIAS KNYGAS:

Vytautas Alantas — 9 dramų veikalai 5 dol.
Pulgis Andriušis — Purienos po vandeniu — 1.50 dol., kietais virš. — 2 dol.
A. Šapoka — Senasis Vilnius — 5 dol.
J. Kralikauskas — Mindaugo nužudymas — 3 dol.
K. Bradūnas — Sidabrinės kamanos — 2 dol.
J. Ignatonis — Lūžiai — 3 dol.
A. Tyruolis — Metų vingiai — 3 dol.
Aloyzas Baronas — Saulės grįžimas, novelės — 1.50 dol.
Juozas Mikuckis — Derliaus Vainikas — eilėraščiai — 3 dol.

Visa eilė kitų anksčiau pasirodžiusių knygų, albumų, poezijos rinkinių.

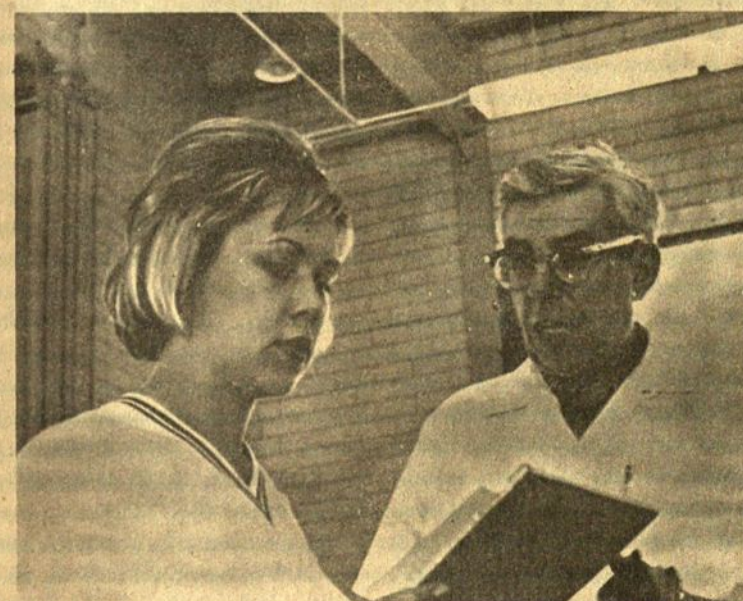
SUTARÉ DĖL VLIKO SUDĖTIES

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos iniciatyva 1963. 6. 22 New Yorke sukvietas Vliką sudarančių organizacijų, Nepriklausomybės Talkos organizacijų ir Lietuvių Fronto Bičiulių atstovų pasitarimas Lietuvos laisvės kovos vieningos vadovybės sudarymo klausimui sudarė komisiją -- "Birželio 22 Komisiją", kuri, vykdydama jai pavestą uždevinį, savo posėdžuose 1963. VII 5, 22, X.1, XI 5, ir 1964 I.31, II.10, IV.10, V.22 ir VI.20 sutarė apsijungusio Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto sudėtį bei struktūrą ir priėmė apsijungimo pareiškimą. Apsijungimo protokolą ir vienybės pareiškimą komisijos pirmininkas pateikė Vlikui, Talkai ir LFB ratifikuoti iki 1964.9.1.

J. Puzlins
"Birželio 22 Komisijos"
Pirmininkas

• **Virgilija Matekūnaitė** ši mėn. baigė Hunter College of the City University of New York, įsigydamą ba-

Jūrų skautijos pareigūnai Marija Mažeikaitė ir Antanas Butkevičius Chicagoje įvykių Vid. Vakarų sporto apygardos plaukymo pirmenybių metu.

Z. Degučio nuotrauka

PREZIDENTO ANTANO SMETONOS MONOGRAFIJA

Irišus ir paruošus aplanką, neužilgo šis **ALEKSANDRO MERKELIO** parašytas kapitalinis veikalas pasirodys knygų rinkoje. Monografiją leidžia Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Valdyba.

Neužilgo knyga bus išsiuntinėta garbės prenumeratoriams ir prenumeratoriams.

Šį leidinį dar galima iš anksto užsiprenumeruoti, prisiuntus 10 dol. ALT S-gos izdininkui Povilui Ališauskui — 95-26 117th St., Richmond Hill, New York; Dirvai, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103 ir per vietos ALT S-gos skyrių valdybų narius.

Stambus ir gražiai paruoštas veikalas po rugsėjo 1 d. knygų rinkoje kainuos 14 dol. Todėl norintieji pasinaudoti proga ir leidinį įsigyti pigesne kaina, skuba jį jau dabar užsiprenumeruoti.

KAIP INVESTUOTI Į NEKILNOJAMĄ TURTĄ

Nekilnojamo turto įsigyjamumas lieka neribotas. Vis dar randama šioje šalyje tinkamos žemės statybai... ypač augančioje Arizonoje. Ir jūs galite ten įsigyti gerus sklypus pigiau negu įsivaizduojat.

Kodėl Arizona? Todėl, kad sklypų kainos priklauso nuo kiekio žmonių, norinčių įsigyti iš jūsų sklypą. Kaina bazuojasi žmonių skaičiumi ten ir pareikalavimu šandien... Kaina rytoj bazuosis žmonių skaičium ir pareikalavimu rytoj. Svarbiausia, pirkti sklypus besiplečiančiose srityse. O Arizona auga labai sparčiai... didžiausiu pelno potencialu.

Yra visa eilė klausimų — ir atsakymų.

Kaip įsigyti gerų sklypų? Ar vieni sklypai turi daugiau patencionalo už kitus? Kaip atpėti, kurį pirkti? Ko ieškoti — ko vengti? Kokie privalumai perkant iš patyrusios statybos bendrovės? Ar dar yra tinkamos žemės už prieinamą kainą ir sąlygas? Ar yra garantija, kad toji žemė pristatoma teisingai?

Kad gauti atsakymus į šiuos ir daugelį kitų gyvybinių klausimų, siųskite šį kuponą šiandien. Niekuo neįsipareigojate.

Skambinti 371-5600.

Southwest Communities 101
13878 Cedar Rd.
Cleveland, Ohio

I would like to have, without obligation, my free illustrated Arizona Land Investment Kit.

Name _____
Address _____
City _____ State _____
Tel. _____

kalaureis laipsnį ir, kaip pasižymėjusi moksle, įtraukta į dekanato garbės sąrašą (Dean's list). Studijavo zoologiją ir chemiją. Jaunoji akademikė savo studijas tęs toliau, nes nori įsigyti magistro laipsnį.

Virgilija yra Lietuvių Skaučių Serijos ir Akademikų Skaučių draugovės narė. Taip pat 10 metų dalyvavo New Yorke lietuvių tautinių šokių grupėje.

• **Alfredas Kleinaitis** šiomis dienomis įsigijo Bachelor of Arts laipsnį iš kūno kultūros valstybiniame Illinois universitete Urbanoje, kuriame jis be to studijuoja ir vokiečių kalbą. Jis pasiryžęs užsimotose srityse gilintis toliau.

Kiek patirta, Alfredas Kleinaitis Urbanoje eina lietuvių studentų sąjungos pirmininko pareigas, vadovauja studentų lietuvių tautinių šokių grupei ir yra Phi Epsilon Kappa narys. Be to jis priklauso akademikų Korp! Vytis ir žaidžia Lituanicos pirmoje futbolo komandoje Chicagoje. Taip pat kurį laiką Alfredas Kleinaitis aktyviai dirba Chicago lietuvių evangelikų Tėviškės jaunimo ratelio valdyboje.

* **ISTATYMO PROJEKTAS JAV SENATE**, kuriuo numatomi stambūs pakitimai pensijų ir socialinės apsaugos planuose, žymiai pakeltų mokesčius nuo 1965 m. sausio 1 d., kartu padidinant pensijų išmokėjimus.

* **GUB. ROCKEFELLERIO PATANGOS** savo rinktinės kampanijos aparatūrą perleisti gub. Scrantonui ne visur randa norimą pritarimą. Virginijoje visa rinktinė organizacija pasisakė už -- Goldwaterį.

LAISVĖS KOVŲ DAINAS

išleistas Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, dabar galite įsigyti per Dirvą už 5 dolerius.

Leidiny, kuris iki šiol buvo įteikiamas aukojusiems LNF po 10 dol., galima įsigyti užsisiųsių per Dirvą ir atsiuntus 5 dolerius.

Užpildykite žemiau dedamą atkarpą ir, prisiuntę 5 dol., tuojau gausite LAISVĖS KOVŲ DAINAS.

Prašau išsiųsti LAISVĖS KOVŲ DAINAS:

Pavardė ir vardas

Adresas

Priedų: čekis \$.....